

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Právo

Daně

Tipy a triky

Dotace

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Červenec 2022

Obsah

Editorial

Právo

Novela Lex Ukrajina zpřísňuje podmínky dočasné ochrany

Daně

Daňové priority českého předsednictví Radě EU

Tipy a triky

Úrok z prodlení: jak vzniká a jak ho snížit

Dotace

Podniky mohou získat dotace na podporu digitalizace

Může se jednat o švarcsystém, když je smlouva o dílo uzavřena mezi právníckými osobami? NSS podal jasný výklad

Ze světa

SDEU k limitům zpracování osobních údajů cestujících v letecké dopravě

Z judikatury

NSS: o víkendech i svátcích se nedoručuje, ani fikcí

NSS k prominutí úroků z prodlení

Ručí člen statutárního orgánu za nezaplacené DPH?

Krátce

Editorial

Máme tu opět prázdninový čas, covidové restriktce jsou – snad nejen dočasně – pryč a můžeme vyrazit na dovolenou. Pokud cestujete letecky, může vám čas při odbavení zkrátit např. článek o rozhodnutí Soudního dvora EU týkající se osobních údajů cestujících a prevence terorismu v letecké dopravě. S ohledem na aktuální situaci na letištích se však pravděpodobně budete chtít vrátit i o několik čísel nazpět a osvěžit si článek o kompenzaci za zpoždění letu, případně ztrátu zavazadel.

Na domácí půdě se pak bude řešit důsledek zvýšení úrokových sazeb. Mohlo by vás zajímat, že úrok z prodlení se od 1. července počítá sazbou 15 % ročně. Rostou tak náklady související s opožděnou úhradou daně, ale i význam kroků, kterými můžete výši úroku snížit. Dozvíte se, jak se úrok z prodlení počítá a jak konkrétně ho snížit.

Nedostatek pracovníků na domácím trhu by do určité míry mohl vyřešit příchod ukrajinských pracovníků. V této souvislosti bude jistě zajímavé přechít si o rozsudku Nejvyššího správního soudu týkajícím se švarcsystému i zastřehého zprostředkování zaměstnání.

A pokud byste o prázdninách neměli čas vybírat datovou schránku, nezapomeňte se seznámit s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu, který rozhodl letitý spor o doručení do datové schránky fikci.

Přeji vám hezké léto!

Martin Hrdlík
Partner
KPMG Legal

4 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

Novela Lex Ukrajina zpřísňuje podmínky dočasné ochrany

Již s přijetím původního znění Lex Ukrajina bylo zřejmé, že bude brzy nutná novelizace. Ta byla publikována tři měsíce po účinnosti původního zákona. Změny se dotknou zejména pravidel pro poskytování humanitární dávky, řízení o udělování dočasné ochrany, ubytování držitelů dočasné ochrany a možnosti vlády regulovat přijímání žádostí o povolení k pobytu občanů Ruska a Běloruska i mimo nouzový stav.

Romana Szutányi
kpmg@kpmg.cz

Vojtěch Kotora
vkotora@kpmg.cz

Novela rozšiřuje důvody pro neudělení nebo odejmutí statusu dočasné ochrany v ČR. Kromě skutečnosti, že cizinec zažádal o dočasnou ochranu v jiném členském státě EU, je nyní překážkou i podání žádosti o mezinárodní ochranu. Dočasná ochrana v ČR také automaticky zaniká, pokud obdobnou žádost podá cizinec v jiném členském státě EU. Novela současně nepřipouští podávání žádostí o dočasnou ochranu, pokud má uprchlík kromě ukrajinského občanství i občanství jiného státu EU. Zavádí se také 60denní lhůta pro vyřízení zvlášť složitých žádostí, které není možné zpracovat bezprostředně při podání žádosti.

Nová pravidla pro ubytování

Další změny se týkají ubytování. Pokud cizinci nebylo přiděleno automaticky, je povinen ke své žádosti doložit doklad o ubytování podle zákona o pobytu cizinců. Tento doklad nemusí být opatřen ověřeným podpisem vlastníka nebo oprávněného zástupce. Pokud držitel dočasné ochrany změní adresu svého pobytu v ČR a na nové adrese bude pobývat déle než 15 dní, je povinen nejpozději do tří dnů tuto změnu oznámit MV ČR. Novela dále poměrně detailně definuje podmínky poskytování ubytování, a to jak ve formě nouzového ubytování, tak i formou dočasného přístřeší, včetně poskytování náhrad provozovatelům ubytování.

Zpřísnění podmínek pro veřejné pojištění

Novela přináší i změny v oblasti sociálního a veřejného zdravotního pojištění. Zpřísňují se podmínky pro udělení humanitární dávky ve výši 5.000 Kč. Pokud je cizinci s udělenou dočasnou ochranou poskytnuto bezplatné ubytování, strava a prostředky osobní hygieny, není možné tuto dávku vyplatit. Dlouhodobě, max. však po dobu pěti měsíců, je humanitární dávku možné vyplácet pouze cizincům, kteří se na území ČR zdržují a současně prokážou její potřebnost. Kromě dětí a seniorů starších 65 let, je veřejné zdravotní pojištění státem automaticky hrazeno pouze prvních 150 dnů. Po této době si držitelé dočasné ochrany musí pojištění hradit sami, pokud se na ně nevztahuje některá ze zákonných výjimek.

Regulace víz pro občany Ruska a Běloruska

Novela zakotvuje možnost, aby vláda nepřijímala žádosti o víza či pobytová oprávnění, která jsou v rozporu se

5 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

zahraničně-politickými zájmy ČR. Aktuálně se omezení vztahuje na občany Ruské federace a Běloruska.

Lex Ukrajina zůstává i po novelizaci účinný do 31. března 2023. Jaké budou možnosti držitelů dočasné ochrany pro setrvání v ČR po 1. dubnu 2023 novela nevyřešila. V následujících měsících můžeme pravděpodobně očekávat její opětovnou novelizaci.

6 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Daňové priority českého předsednictví Radě EU

V době českého předsednictví se Rada EU bude muset zabývat celou řadou daňových předpisů, které se nacházejí v různých fázích přípravy nebo schvalovacího procesu.

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

Podle Ministerstva financí budou hlavními daňovými oblastmi, na které se Česká republika zaměří:

- zjednodušení daňového systému a snížení počtu neopodstatněných daňových výjimek;
- příprava novely směrnice o zdanění energetických produktů a elektřiny a její přizpůsobení současným klimatickým cílům;
- zjednodušení a modernizace pravidel v oblasti DPH, aby odpovídaly rozvoji digitalizace a umožnily účinněji bojovat proti daňovým únikům;
- nastavení zdanění digitální ekonomiky (Pilíř I OECD) a implementace globální dohody OECD o zdanění nadnárodních společností (Pilíř II OECD) do právního rámce EU;
- aktualizace evropského seznamu daňově nespolupracujících jurisdikcí.

Z těchto oblastí byla za doby francouzského předsednictví blízko ke schválení **směrnice o zavedení 15% minimální daně z příjmů pro nadnárodní společnosti**. Přijetí na poslední chvíli zablokovalo Maďarsko, ale očekává se, že vyjednávání k dokončení směrnice bude pokračovat.

Stejně tak probíhají jednání ohledně **novely energetické směrnice**. Cílem je zavést novou strukturu daňových sazeb založenou na energetickém obsahu paliv a elektřiny a jejich vlivu na životní prostředí. Zároveň se má rozšířit základ daně zahrnutím více výrobků a odstraněním stávajících osvobození (např. pro petrolej používaný jako palivo v leteckém průmyslu a těžký olej používaný v námořním průmyslu). Současná energetická krize však přijetí této směrnice zkomplikovala, protože řada členských států má obavu z jejího dopadu na zachování konkurenceschopnosti EU nebo z důsledků pro domácnosti.

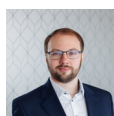
Evropská komise zároveň dokončuje přípravu **směrnice o zamezení umělého využívání prázdných společností pro daňové účely** a **směrnice o daňovém zvýhodnění financování kapitálem**, jejichž schvalování může být zahájeno již za českého předsednictví.

Úrok z prodlení: jak vzniká a jak ho snížit

Na konci června Česká národní banka znovu zvedla repo sazbu, tentokrát na 7 % p. a. To významně ovlivňuje i výši úroků podle daňového řádu. Úrok z prodlení se od 1. července 2022 počítá sazbou 15 % ročně. Rostou tak náklady související s opožděnou úhradou daně, ale i význam kroků, kterými lze výši úroku snížit.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Martin Král
mmkral@kpmg.cz

Jak se úrok z prodlení počítá?

Úrok z prodlení z nezaplacené částky daně začíná vznikat čtvrtý den po dni splatnosti daně. Nabíhá za každý další den prodlení a počítá se z neuhrazené daně vynásobené výší úrokové sazby složené z repo sazby ČNB platné k prvnímu dni kalendářního pololetí (tedy k 1. lednu nebo 1. červenci) a navýšení o pevnou část ve výši 8 procentních bodů. Správce daně jej vyměří v případě, že ke dni vyrovnání dluhu na dani dosáhla částka úroku alespoň 1 000 Kč.

Z konstrukce úrokové sazby vyplývá, že se její výše mění v závislosti na výši repo sazby, a to nejen s ohledem na jednotlivé datum splatnosti konkrétní daně, ale také v průběhu prodlení s úhradou jednoho nedoplatku na dani. To potvrzuje také pokyn Ministerstva financí (MF-18). Úroky z prodlení podle daňového řádu se v tom liší od civilních úroků z prodlení, kde je pro sazbu určující moment, kdy k prodlení došlo. Letos tedy budou sazby úroku z prodlení dvě: do 30. června 2022 11,75 % a od 1. července 15 %. I přes poslední novelu daňového řádu, která od 1. ledna 2021 významně snížila úroky z prodlení (pevná část úroku klesla ze 14 na 8 procentních bodů), úroky znovu přesahují hodnoty kolem 14 %.

Více než v minulosti je proto nutné dbát na včasnou úhradu všech daní, stejně jako na jejich správný výpočet. Úrok z prodlení se počítá stejně, ať už je daň zvyšována na základě dobrovolně podaného dodatečného přiznání nebo v důsledku vleklé daňové kontroly. Podání dodatečného daňového přiznání ale nabízí možnost prominutí až 20 % úroku.

Jak snížit úrok?

Snížení úroků dosáhne daňový subjekt, pokud si požádá o [posečkání s platbou daně](#). Tím docílí prodloužení termínu splatnosti daně nebo jejího rozložení na splátky. Za dobu posečkání platí subjekt jen úrok z posečkané částky, který je oproti úroku z prodlení poloviční (pro 2. pololetí roku 2022 tak bude sazba úroku z posečkané částky činit 7,5 %).

Po úhradě dlužné daně lze také požádat o [prominutí úroku](#) – žádost je v tomto případě zpoplatněna. Na základě důvodů uvedených v žádosti může správce daně vyhovět a snížit úrok o 20 až 100 %. Doporučujeme při formulaci důvodů vzít v potaz pokyn GFŘ D-47, který pro situace i procentuální výši prominutí uvádí příklady.

8 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

V situaci, kdy poplatník ví o potenciálním doměрку (například v případě daňové kontroly), může limitovat úrokové náklady tím, že částku daně na svůj daňový účet [uhradí před doměřením daně](#) samotné. Díky přeplatku na daňovém účtu, který ale musí být na úhradu daně skutečně využit, úrok z prodlení naběhne jen za období od původní splatnosti daně do dne, kdy byla daň na daňový účet předčasně uhrazena.

9 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Podniky mohou získat dotace na podporu digitalizace

Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhlásilo 9. června 2022 první výzvy na podporu digitalizace podniků z prostředků Národního plánu obnovy. Podpora je určena pro podniky na českých a zahraničních trzích, a to ve formě dotací na nákup a zavádění pokročilých digitálních technologií. Příjem žádostí probíhá od 16. června do 16. září 2022.

Karin Stříbrská
kpmg@kpmg.cz

I. výzva Virtuální podnik

Výzva je zaměřena na projekty, jejichž cílem jsou investice nebo pořízení nových služeb v oblasti informačních a komunikačních technologií – software a hardware. Tyto investice musí pomoci **výraznému posunu v digitalizaci společnosti**, např. podpořit automatizaci a digitalizaci dat nebo efektivnější propojení a řízení firemních procesů.

Pro velké podniky je v této výzvě připraveno 200 mil. Kč, celková alokace činí 600 mil. Kč. Při přepočtu kvalitních projektů může být alokace výzvy ovšem upravena. Míra podpory pro velké podniky činí 20 % z celkových způsobilých výdajů, a to v rámci celé České republiky. Dotace na jeden projekt bude poskytována minimálně ve výši 0,5 mil. Kč, maximálně do výše de minimis.

I. výzva Digitální podnik

V rámci výzvy získají podporu investice nebo pořízení nových služeb v oblasti informačních a komunikačních technologií. Těmito investicemi musí být dosaženo **zásadní změny celkového výrobního postupu nebo rozšíření kapacity stávající provozovny či rozšíření stávajícího výrobního sortimentu**. Velké podniky získají podporu pouze v regionu Severozápad, Severovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko.

Plánovaná alokace celé výzvy činí 1,5 mld. Kč, pro velké podniky je určeno 0,5 mld. Kč, ale i u této výzvy může dojít k úpravě alokace. Míra podpory činí pro velké podniky v regionu Severozápad 40 % z celkových způsobilých výdajů, v regionu Severovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko dosahuje míra podpory 30 %. Na jeden projekt je možné získat dotaci minimálně ve výši 1 mil. Kč a maximálně do výše 15 mil. Kč.

Způsobilé výdaje

U obou výzev tvoří způsobilé výdaje investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, služby a ostatní výdaje (např. náklady na software, jako jsou cloudové služby). Alespoň 80 % celkových způsobilých výdajů musí tvořit výdaje spadající do kategorie Pokročilé technologie a služby, zbylých 20 % výdajů potom mohou tvořit výdaje na základní technologie a služby.

10 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

Může se jednat o švarcsystém, když je smlouva o dílo uzavřena mezi právníckými osobami? NSS podal jasný výklad

Nejvyšší správní soud nedávno vydal další rozsudek týkající se švarcsystému i zastřeného zprostředkování zaměstnání. Pro posouzení, zda se jedná o vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, je podle něj rozhodující hlavně to, jak své postavení vnímá zaměstnanec. Na shora uvedený závěr nemůže mít podle NSS žádný vliv ani skutečnost, že mezi společnostmi, u které byla práce konána (objednatelem) a společností, která pracovníky zajistila (zhotovitelem) byly uzavřeny smlouvy o dílo a probíhala fakturace. NSS tak dal za pravdu jak inspektorátu práce, tak soudům nižších stupňů a potvrdil více než milionovou pokutu.

Romana Szutányi
kpmg@kpmg.cz

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz

V posuzovaném případě měl objednatel uzavřeny smlouvy o dílo s několika společnostmi – zhotoviteli díla. Faktickou realizaci díla na pracovišti objednatele zajišťovalo několik pracovníků cizí státní příslušnosti. S těmi neměl objednatel uzavřenou žádnou smlouvu. NSS se zabýval otázkou, zda skutečnost, že mezi objednatelem a zhotovitelem je uzavřena smlouva o dílo, na základě které probíhá i fakturace, a naopak mezi objednatelem a cizinkami žádná smlouva uzavřena není, **může mít vliv na to, zda se vztah mezi objednatelem a cizinkami dá posoudit jako výkon závislé práce**, tedy jako tzv. švarcsystém.

Cizinky pracovaly na společném pracovišti se zaměstnanci objednatele. Vykonávaly stejnou nebo podobnou práci, byly zaškoleny, kontrolovány, úkolovány i odměňovány zaměstnanci objednatele. Stravovaly se ve společné jídelně a bydlely na ubytovně objednatele. Na pracovišti se dle zjištění soudu nevyskytovali zaměstnanci zhotovitele, kteří by cizinky úkolovali. S většinou dotčených cizinek neměl uzavřeny žádné smlouvy ani zhotovitel. Naopak, všechny cizinky považovaly za svého zaměstnavatele právě objednatele. Interní postavení cizinek na pracovišti se tak žádným způsobem nelišilo od postavení zaměstnanců objednatele. NSS tak potvrdil závěr jak inspektorátu práce, tak soudů nižších stupňů, že výkon práce cizinek naplnil ve vztahu k objednateli všechny znaky závislé práce, a tedy že se jednalo o švarcsystém.

NSS konstatoval, že na shora uvedené závěry neměla vliv ani skutečnost, že mezi společnostmi byla uzavřena smlouva o dílo a probíhala fakturace. Tento smluvní vztah vyhodnotil NSS jako účelový: s cílem zastírat skutečnost, že cizinky vykonávaly závislou práci pro objednatele. Účelovost NSS dovedl mezi jiným proto, že se v řízení nepodařilo prokázat, že by cizinky byly ve smluvním (např. pracovněprávním) vztahu k zhotoviteli. Naopak

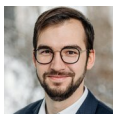
za svého zaměstnavatele považovaly objednatele, a to i přesto, že s ním neměly uzavřenou žádnou smlouvu. Kdyby se smluvní vztah mezi cizinkami a zhotovitelem podařilo prokázat, nejednalo by se pravděpodobně o švarcsystém, ale o zastřené zprostředkování zaměstnání. Za zastřené zprostředkování zaměstnání by dle aktuální legislativy hrozila 10milionová pokuta nejen zhotoviteli, ale i objednateli díla.

Kontroly nelegálního zaměstnávání figurují již mnoho let v plánu kontrolních akcí inspektorátů práce a sankce za ně jsou velmi přísné, a to jak pro toho, kdo nelegální práci umožní, tak pro toho, kdo pracovníky poskytne. Nejinak tomu je i pro letošní rok. Jen pro ilustraci: v loňském roce bylo v oblasti nelegálního zaměstnávání uloženo 677 pokut v souhrnné výši 165 mil. Kč; za zastřené zprostředkování zaměstnání pak 134 pokut v souhrnné výši téměř 67 mil. Kč. Mezi nelegálními pracovníky výrazně převažují cizinci nad českými zaměstnanci.

Zaměstnavatelům doporučujeme, aby jak probíhající, tak budoucí smluvní vztahy se svými dodavateli pečlivě prověřili, a to jak obsah smluvní dokumentace, tak i to, jakým způsobem spolupráce fakticky probíhá nebo bude probíhat.

SDEU k limitům zpracování osobních údajů cestujících v letecké dopravě

Začátek prázdnin přináší rozhodnutí Soudního dvora EU týkající letecké dopravy, osobních údajů cestujících a prevence terorismu. SDEU řešil primárně platnost směrnice o jmenné evidenci cestujících (PNR) a soulad zpracování osobních údajů cestujících v letecké dopravě s právem EU. V rozsudku dovedl, že unijní právo brání vnitrostátním právním předpisům, které ukládají systematické zpracování osobních údajů cestujících bez existence skutečné a aktuální či předvídatelné hrozby terorismu.

Tomáš Kočar
tkocar@kpmg.cz

Martin Čapek
mcapek@kpmg.cz

Richard Hajdučík
rhajducik@kpmg.cz

Směrnice PNR umožňuje systematické shromažďování řady osobních údajů cestujících, kteří jsou letecky přepravováni při vstupu do EU a jejím opuštění. Děje se tak kvůli prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti. Tyto osobní údaje zahrnují např. jméno, kontaktní údaje, datum vystavení letenky, číslo sedadla, informace o zavazadlech nebo dokonce informace o věrnostním programu cestujícího.

Členské státy mohou používat směrnici i na lety v rámci EU. V posuzovaném případě belgický zákon uložil leteckým dopravcům povinnost shromažďovat osobní údaje cestujících u letů uvnitř EU. Podle Ligy lidských práv však takové rozšíření působnosti směrnice může porušovat právo na respektování soukromí a na ochranu osobních údajů. Může také nepřímo obnovovat hraniční kontroly a narušit tak volný pohyb osob v rámci EU.

SDEU připustil, že **směrnice PNR obsahuje závažné zásahy do práv** zaručených Listinou základních práv EU. Směřuje totiž k zavedení nepřetržitého, necíleného a systematického dohledu, který zahrnuje automatizované hodnocení osobních údajů všech osob využívajících služeb letecké dopravy. Dle SDEU zásah do těchto práv ze strany členského státu musí splňovat přísné podmínky.

Členský stát tak může rozšířit použití směrnice PNR na všechny lety uvnitř EU v zásadě pouze za situace, kdy:

- čelí hrozbě terorismu, která se na základě dostatečně konkrétních okolností jeví jako skutečná a aktuální či předvídatelná;
- zpracování těchto osobních údajů cestujících je přiměřené potenciální hrozbě a
- nepřekračuje meze ani dobu nezbytně nutnou pro boj s terorismem.

Pokud by žádná taková hrozba neexistovala, musel by se systém předávání osobních údajů cestujících omezit pouze na určitá letecká spojení, cestovní vzorce nebo některá letiště, u nichž jsou indikace o možné hrozbě.

13 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

Zpracování osobních údajů cestujících bude podléhat i dalším omezením. Například je nebude možné zpracovávat pro účely odhalování běžné trestné činnosti a až na výjimky ani po uplynutí šesti měsíců od jejich předání leteckým dopravcem příslušnému orgánu.

SDEU se také vyjádřil k používání umělé inteligence (systémů strojového učení) při předběžném posouzení údajů PNR za účelem identifikace osob, které by měly být před příletem nebo odletem dále prověřeny. Příslušné orgány tyto technologie nemohou používat zejména z důvodu jejich časté chybovosti.

Letečtí dopravci i příslušné orgány členského státu tedy musí při zpracování osobních údajů cestujících nejen dodržovat právní předpisy v oblasti letectví (např. zákon o civilním letectví), ale také postupovat v souladu s unijní legislativou a judikaturou týkající se ochrany osobních údajů. V opačném případě totiž mohou čelit přísným pokutám za porušení pravidel ochrany osobních údajů.

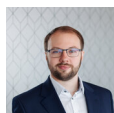
14 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

NSS: o víkendech i svátcích se nedoručuje, ani fikcí

Nejvyšší správní soud rozhodl letitý spor: doručení fikcí do datové schránky může nastat jen v pracovní den. Pokud tedy 10 dnů ode dne dodání zásilky do datové schránky uplyne o víkendu či ve svátek, platí za doručenu až následující pracovní den.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Martin Král
mmkral@kpmg.cz

Celý spor vznikl kvůli pokutě za opožděné podání následného kontrolního hlášení (KH), kterou správce daně za tři dny prodlení společnosti vyměřil. Společnosti byla výzva k podání následného KH zaslána do datové schránky a doručena fikcí po uplynutí stanovené doby 10 dní, která je obdobou úložní doby u klasické pošty. V tomto případě její konec připadal na neděli. Od ní se začalo počítat pět dní na podání následného KH a lhůta skončila v pátek.

Společnost s tím nesouhlasila: správce daně měl dle ní pro počítání času uplatnit pravidla, která jsou zakotvena v daňovém řádu, a proto nemohlo být fikcí doručeno v nepracovní den, ale až v pondělí. Při pondělním doručení připadl konec lhůty na další sobotu, čímž se lhůta pro podání následného KH posunula až do dalšího pondělí. Právě v pondělí společnost KH podala. Pokuta byla podle ní udělena neoprávněně.

S touto argumentací společnost uspěla už u krajského soudu, který s jejím přístupem souhlasil. Stejně tak jej nakonec posvětil i rozšířený senát NSS, který překonal dosavadní judikaturu NSS. Ačkoliv podle rozšířeného senátu nejsou z teoretického pohledu důvody pro to, aby lhůta pro doručení fikcí nemohla skončit o víkendu, přiklonil se nakonec k výkladu výhodnějšímu pro daňového poplatníka. K tomu jej vedlo zjištění, že zákonodárce na správné teoretické vymezení pojmů lhůta a doba příliš nedbal, a proto by striktní teoretický výklad mohl vést k závěrům v neprospěch daňového poplatníka. Vedle toho je z odůvodnění rozsudku patrná snaha pravidla pro „úložní“ doby co nejvíce zpřehlednit.

Díky rozhodnutí rozšířeného senátu se sjednotil přístup k doručení fikcí u fyzické i elektronické pošty, ale také napříč právními odvětvími, protože Nejvyšší soud k tomuto závěru u civilních a trestních věcí dospěl již v roce 2017. Pro většinu však bude podstatný závěr, že lhůta pro doručení fikcí o víkendu ani ve státní svátek neuplyne.

NSS k prominutí úroků z prodlení

Nejvyšší správní soud se v rozsudku 4 Afs 311/2021–33 zabýval otázkou, zda je možné vyhovět žádosti daňového subjektu o prominutí úroku z prodlení, který vznikl v důsledku nesprávného uplatňování režimu DPH. Subjekt sám aktivně napravil chybu – podal dodatečná daňová přiznání a zaplatil daň. Správce daně ovšem klasifikoval jeho jednání a postup jako četné porušování povinností při správě daní a prominutí nevyhověl.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Karolína Kyselová
kkyselova@kpmg.cz

Daňový subjekt, německá společnost, pochybil v aplikaci správného režimu DPH u uskutečněných transakcí. Místo v České republice odváděl související daň v Německu. Bez vyzvání správce daně si chybu zpětně uvědomil a součinně podnikl všechna nápravná opatření: zpětně se registroval k DPH, podal dodatečná daňová přiznání v ČR a uhradil dlužnou daň.

Následně daňový subjekt požádal o prominutí úroků z prodlení, které u dlužné daně vznikly. Správce daně ovšem jednání daňového subjektu klasifikoval jako opakované porušování daňových předpisů a žádosti nevyhověl. Případ pokračoval u soudu.

NSS podpořil argument daňového subjektu, že institut prominutí úroku z prodlení představuje „výsadu“ pro subjekty, které spolupracují se správcem daně a jednají čestně, poctivě a s upřímnou snahou své pochybení napravit. Proto by jednání v daném případě nemělo být dáváno na roveň subjektům, které opakovaně a cíleně nespolupracují a maří jednání správce daně. Soud se také ztotožnil s názorem daňového subjektu, že jeho pochybení představují jeden skutek, nikoli opakované porušování daňových předpisů.

NSS tak podpořil argumenty daňového subjektu a zdůraznil především jeho kooperativní, poctivý a čestný přístup v průběhu řízení.

Ručí člen statutárního orgánu za nezaplacené DPH?

Generální advokátka Juliane Kokott se v nedávné době zabývala otázkou, zda obecné solidární ručení statutárního orgánu spadá do působnosti směrnice o DPH (kvůli neschopnosti společnosti uhradit svůj dluh na DPH). Vyjádřila se také k tomu, jestli může vnitrostátní úprava nařizovat přímé ručení člena představenstva, který se chová nepoctivě, a v důsledku jeho chování není možné daň řádně vybrat.

Veronika Výborná
vvyborna@kpmg.cz

Lukáš Arazim
larazim@kpmg.cz

Bulharský správní soud předložil Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) předběžné otázky v následujícím případě: fyzická osoba nepovinná k dani, vykonávající činnost člena statutárního orgánu, záměrně a pravidelně navyšovala svou osobní odměnu za výkon funkce, a tím uvedla společnost do platební neschopnosti. Společnost tak nemohla dostát svým závazkům v oblasti DPH vůči bulharskému správci daně. Protože vnitrostátní bulharská úprava nařizuje v případě nepoctivého chování jednatele jeho přímé (akcesorické) ručení za dluh na jakékoliv nezaplacené dani, obrátil se bulharský správce daně přímo na člena statutárního orgánu společnosti.

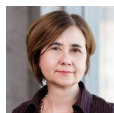
Bulharský správce se především tázal, jestli obecné solidární ručení statutárního orgánu spadá do působnosti směrnice o DPH. Generální advokátka dospěla k závěru, že její podstatou není předmětem směrnice o DPH, a proto projednávaná právní úprava nespadá do působnosti unijního práva. SDEU z tohoto důvodu nemá pravomoc ve věci rozhodnout.

Dodala ovšem, že **přímé ručení jednatele za nezaplacenou daň třetího subjektu není v rozporu se směrnicí o DPH ani není v nesouladu s ochranou finančních zájmů EU**. Zároveň je podle ní nezbytné přijmout vnitrostátní úpravu, která má za účel odrazovat řídicí orgány od nekalé činnosti a dosáhnout tak legitimního cíle, tj. vybrat daň do státního rozpočtu. Takové vnitrostátní ustanovení považuje za přiměřené a v souladu se zásadou proporcionality. V českých podmínkách bychom mohli situaci přirovnat k institutu „péče řádného hospodáře“.

Rozhodně bude zajímavé sledovat, jestli a případně jak se k případu vyjádří samotný SDEU.

Stručné aktuality, červenec 2022

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

KRÁTCE Z DOMOVA

- Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas s ratifikací smlouvy mezi Českou republikou a Republikou San Marino o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku a o zabránění daňovému úniku a vyhýbání se daňové povinnosti. Vláda také sjednala smlouvu o zamezení dvojímu zdanění s Katar, kterou již postoupila Sněmovně.
- Vládní návrh zákona o zrušení elektronické evidence tržeb prošel ve Sněmovně prvním čtením.
- Vláda předložila Sněmovně návrh na novelu několika daňových zákonů. Především navrhuje zvýšit limit pro registraci k DPH, upravit režim paušální daně a prodloužit použití mimořádných odpisů.
- Ve Sbírce zákonů vyšla novela zákona o spotřebních daních obsahující transpozici přepracovaného znění směrnice Rady 2020/262/EU. Ve Finančním zpravodaji MF 9/2022 vyšel přehled platných smluv ČR o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku aktualizovaný k 21. červnu 2022.
- Finanční zpravodaj 10/2022 uveřejnil rozhodnutí o prominutí daně z přidané hodnoty z důvodu mimořádné události. Následně MF vydalo tiskovou zprávu k tomuto rozhodnutí, které ruší prominutí DPH za dodání elektřiny nebo plynu za listopad a prosinec 2021, a to s právními účinky až ode dne právní moci rozhodnutí v přezkumném řízení. MF vyjasnilo, že dojde ke změně daňových povinností na DPH za předmětná zdaňovací období. Daňovým subjektům tak nevznikne povinnost podat např. dodatečná daňová přiznání za listopad, prosinec či čtvrté čtvrtletí roku 2021, stejně tak nevznikne ani dodatečný nárok na odpočet daně. Spotřebitelé nebudou muset vrátit již prominutou DPH. Také v oblasti účetnictví nepřináší zrušení původního rozhodnutí žádné dodatečné zásahy. Původní rozhodnutí bylo zrušeno pro nedostatečné odůvodnění a rozpor s právem EU.
- Finanční správa doporučuje poplatníkům silniční daně, kteří mají povinnost podávat daňové přiznání k nákladním a přípojným vozidlům s největší povolenou hmotností 12 tun a více, aby si ověřili, zda za zdaňovací období v letech 2021, 2020 a 2019 neporušili povinnost přiznat a zaplatit daň u nákladních a přípojných vozidel. Zároveň publikovala informaci shrnující novinky novely zákona o dani silniční s účinností od 1. července 2022.
- GFŘ vydalo informaci pro veřejně prospěšné poplatníky, jak správně postupovat při vyplňování daňových přiznání k dani z příjmů právnických osob. Účelem je omezit nedostatky v tvrzených údajích.
- Finanční správa zjednodušila přístup do portálu Moje Daně, který umožní přístup zahraničním osobám. Ty totiž nejsou evidovány v Registru osob, a proto nemohly využívat vstup přes datovou schránku nebo zaručenou identitu (NIA). Finanční správa jim nově umožní prostřednictvím jednostránkového elektronického formuláře požádat o aktivaci uživatelského účtu.
- Novelou zákona o daních z příjmů č. 142/2022 Sb. došlo ke snížení výpočtu nepeněžního příjmu v případě bezplatného poskytnutí nízkoemisního motorového vozidla zaměstnanci pro služební i soukromé účely, a to na 0,5 % vstupní ceny vozidla. Novela je účinná od 1. července 2022, ale tato úprava se použije pro celé zdaňovací období roku 2022. GFŘ vydalo Informaci, která řeší především otázku, jakým způsobem mají zaměstnavatelé (plátcí) postupovat v rámci ročního zúčtování záloh nebo při vystavení Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, podává-li si zaměstnanec vlastní daňové přiznání.

18 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

- GFŘ zveřejnilo doplnění častých otázek a odpovědí včetně praktických příkladů ve vztahu k oznamovací povinnosti o oznamovaných přeshraničních uspořádáních (DAC6).

KRÁTCE ZE ZAHRANIČÍ

- Evropský parlament vydal [návrh zprávy](#) ke směrnici o umělém využívání prázdných společností pro daňové účely, ve které doporučuje text schválit s určitými úpravami (např. posun účinnosti na 1. ledna 2025). O návrhu směrnice by mohli europoslanci hlasovat na přelomu roku. Rozhodující pak bude schválení všemi členskými státy v Radě EU.
- OECD zveřejnila [připomínky](#) k pravidlům pro vyloučení regulovaných finančních služeb z rámce prvního pilíře (alokace části zisku z prodeje zboží či spotřeba služby zemí prodeje nebo spotřeby) a také ke dvěma dalším [dokumentům k prvnímu pilíři](#). Dokumenty se týkají pravidel pro stanovení částky A, která bude zdaněna ve státu prodeje, a dále procesu řešení sporů mezi státem prodeje a státem, ve kterém byl zisk dosud vykázán podle stávajících pravidel.
- Ministři financí EU přijali směrnici, která prodlužuje dobu uplatňování volitelného mechanismu přenesení daňové povinnosti pro zboží a služby s vysokým rizikem podvodů v oblasti DPH, a to do 31. prosince 2026.
- Komise zveřejnila [výroční zprávu](#) o zdanění za rok 2022, která zdůrazňuje, že daňové příjmy členských států EU se poprvé od finanční krize v roce 2009 snížily. Doprovodná zpráva popisuje nejvýraznější daňové trendy v členských státech za poslední roky.

19 | Daňové a právní aktuality – červenec 2022

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.